

UVOD

I. NAZIV I PREDMET UVODA U PRAVO

Jedan od početnih, a ne mali problem, je naziv Uvoda u pravo. Ranije su postojali, a i danas se upotrebljavaju razni nazivi. Tako, ranije se upotrebljavao termin Enciklopedija prava, ali je postajao i Uvod u pravne nauke. Udžbenici su pokatkada nosili i oba naziva.

Danas se kod nas ne upotrebljava termin Enciklopedija prava, već Uvod u pravo i Uvod u pravne nauke. Enciklopedija prava se ne upotrebljava zato što to nisu znanja enciklopedijskog karaktera, već udžbenici sadrže uvodna, osnovna i opšta znanja o državi i pravu kao povezanoj i kompaktnoj celini. Danas su u opticaju dva termina, Uvod u pravo i Uvod u pravne nauke. Prvi više, drugi manje.

Pored ovih, ponekad se koriste i drugi termini, kao, na primer, Osnovni pojmovi o državi i pravu. Upotrebljavaju se u višim školama ili na raznim seminarima, kursevima i tečajevima i nisu značajni za ovu problematiku zbog toga što su privremenog karaktera i što ne ulaze u opštu problematiku izučavanja celovitog prava. Pored toga, treba naznačiti da ovakav termin "osnovni pojmovi", može da ima i drugo značenje, i to bi bilo tačnije. Naime, da oni obuhvataju osnovne pojmove izložene više teorijski pa čak i filozofski. Dakle, da to ne budu početna znanja. Međutim, u ovom smislu ovaj termin se ne upotrebljava.

Karakteristično je da ovi nazivi pokrivaju gotovo istu materiju. U udžbenicima se daju opšta, osnovna i uvodna znanja o državi i pravu. Naravno da postoje izvesne razlike u udžbenicima, ali one znatno ne utiču na ovu koncepciju. Međutim, treba istaći, da sva ta materija ima istu svrhu - da kroz opšta znanja pruži uvod u izučavanje države i prava na pravnim fakultetima i omogući studentima dalje studiranje i usavršavanje.

U vezi sa ovakvom upotrebom termina, postavlja se pitanje njihove tačnosti. Koji bi termin bio adekvatniji?

Da bi se na ovo pitanje odgovorilo, mora se poći od predmeta i karaktera Uvoda u pravo. Šta ova disciplina proučava i kakav je njen karakter, mesto i uloga? Pošto je Uvod u pravo samo jedna od pravnih disciplina, to je prethodno pitanje vezano za predmet pravnih disciplina uopšte. Kod svih pravnih disciplina, bez obzira na razvijenost, da li su sistematizovane u veće grupacije kao što su, na primer, krivične i građanske (civilne) ili predstavljaju manje celine, pa pokatkada samo jedan predmet vezan za druge nauke (finansijske, ekonomske, sociološke itd.) kao, na primer, finansijsko pravo i dr. - osnovno je da za predmet imaju pravo.